

“Ningún idioma alleo –por ilustre que sexa– poderá expresar en nome do noso os íntimos sentimentos, as fondas dores e as perdurables esperanzas do pobo galego, se aínda somos diferentes e capaces de existir non é máis que por obra e gracia do idioma”.

(Castelao 1886-1950)

Traballemos como galegos

Cómpre indicar que na redacción deste artigo non foron empregadas nin fontes técnicas nin científicas, senón que se basea en experiencias profesionais e persoais, propias e de compañeiros, en relación co uso do galego nos diferentes eidos.

Como punto de partida, debemos afirmar que o emprego do idioma galego está presente na Administración, sen que o seu uso sexa algo inhabitual tanto por parte da cidadanía como por parte dos operadores xurídicos nas relacións propias do ámbito local e do autonómico. Este camiño normalizador ten o seu punto de partida nunha prolixa normativa (Constitución española, Estatuto de autonomía, Lei de normalización lingüística...), na política de normalización lingüística levada a cabo e nunha importante sensibilización do funcionariado.

Pero, sendo todo isto certo, non o é menos que aínda dispendo de todas as ferramentas para empregalo e protexelo, o idioma galego segue a ser unha lingua de uso minoritario e restrinxido en determinados ámbitos.

Pensem no seguinte suposto: Un pai e un fillo que queren escriturar un pacto de mellora con entrega de bens e posteriormente inscribilo

no correspondente rexistro da propiedade en lingua galega. O que “a priori” parece un caso sinxelo, na realidade presenta varias complicacións.

A primeira dificultade encontrarana no momento de acudir á notaría, pois en ningunha das reunións preparatorias van ser cuestionados sobre a lingua en que desexan formalizar a súa escritura, o que contravén o artigo 149 do Decreto do 2 de xuño de 1944, polo que se aproba con carácter definitivo o Regulamento da organización e réxime do notariado. A realidade é que son moi poucas as ocasións, aínda que cada día é máis habitual por solicitalo así o interesado, en que se emprega o galego na redacción destes pactos

sucesorios, pois a lingua vehicular no eido notarial segue a ser o castelán.

Sendo o pacto de mellora unha figura xurídica xenuinamente galega e para galegos, non deixa de ser paradoxal que o idioma empregado na súa redacción sexa na maior parte dos casos o castelán.

A segunda dificultade atoparana cando acudan ao rexistro da propiedade correspondente, pois aínda que presenten o título en galego, a inscrición (no tomo, libro ou atado)

efectuárase sempre en castelán. Isto obedece á aplicación da lei hipotecaria (preconstitucional), que evidentemente non reconece nin permite o uso de idiomas oficiais distintos do castelán.

Malia que a inscrición é efectuada sempre en castelán, as certificacións acreditativas poden ser solicitadas no noso idioma. Non obstante, de non mediar solicitude expresa, por defecto, serán realizadas en castelán, polo que esta lingua novamente volve ser a vehicular.

O anteriormente manifestado supón que non se está a acadar nos asentamentos destes rexistros públicos a promoción efectiva do uso normal do galego, algo que o lexislador claramente prescribiu no artigo 9.1 da Lei de normalización lingüística.

Seguindo co noso exemplo, supoñamos que por motivos de interrupción do tracto sucesivo non se pode levar a cabo a inscrición rexistral que pretendían, e que pai e fillo deban acudir a un expediente de dominio ante o xulgado.

Neste campo, é posible utilizar o galego en todo o proceso, xa que no ámbito da Administración de xustiza en Galiza existen moitas normas que abordan o dereito de usar a lingua propia (por exemplo: artigo 3 da CE, artigo 231 da LOPX, artigos 142 e 143 LAC e os artigos 6 e 7 da Lei de normalización Lingüística, entre outras disposicións normativas).

Sen entrar a analizar en profundidade o contido concreto de cada un dos artigos sinalados, convén afirmar que todos eles lles reconecen e garanten aos intervinientes no proceso o dereito a usar (no ámbito escrito e oral) calquera das dúas linguas oficiais no territorio de Galiza. Pero a pesar de que ninguén pon en dúbida o dereito de usar o galego na Administración de xustiza, a súa utilización é minoritaria en comparación co uso do castelán.

Unha boa parte da responsabilidade do uso restrinxido e minoritario do galego en

Ao pé da letra

sede xudicial recae na propia Administración, pois en moitas ocasións non conta cos recursos necesarios para empregar o galego. Así o evidencia o feito de que a maior parte dos formularios con que traballa unicamente están redactados

en castelán. Agora ben, outra parte da responsabilidade debemos asumila os letrados e as letradas, pois dende o primeiro momento somos quen de decidir a lingua vehicular do proceso a través dos nosos escritos e das nosas actuacións orais.

Despois desta sucinta análise dalgúns contextos que tomamos de exemplo, é doado concluír que mentres o castelán opera por defecto o galego faino por rogación, a pesar de que tanto no Estatuto de autonomía como na propia

**ORGULLOSOS
DO NOSO
ORGULLOSOS
DO GALEGO**

Constitución española parten dun plano de igualdade en canto a súa cooficialidade.

Por iso, compañeiras e compañeiros, **sexamos valentes, e que non só vivamos como galegos (como di o famoso anuncio), senón que**

tamén traballemos como galegos usando e respectando a nosa lingua.

*María del Carmen Gesto Beiroa,
colexiada exercente 2923 do ICA de Santiago*

*Araceli González Vila,
colexiada exercente 2799 do ICA de Santiago*

*María Vanessa Pérez Vázquez,
colexiada exercente 2153 do ICA de Santiago*

Tenza
ou
tenencia?

Soma nota!

Para os significados relacionados coa 'posesión de algo', a forma correcta é *tenza*. A forma *tenencia* en galego serve para denominar 'cargo de tenente' ou 'oficina do tenente'.

“A tenza de armas prohibidas será castigada coa pena de cadea de un a tres anos.”

“O concelleiro ocupou a tenencia mentres se ausentou a alcaldesa.”

Ademais, relacionada co primeiro significado existe a forma *tedor*, *-a*, especialmente referida a 'alguén que posúe algunha letra de cambio ou outro valor endosable'.

“Os tomadores e os tedores de letras terán dereito a exibirles aos asinantes a exhibición do poder.”